

Sørg for at du og dine er **trygge i båt** hele sesongen!

RÅD OM EGEN SIKKERHET I BÅT



Skal du ut på sjøen i sommer?

De siste årene har det vært rekordmange nordmenn ute i fritidsbåt. Sjøfartsdirektoratet er glade for at så mange velger å nyte båtlivet. Å ferdes på sjøen er stort sett en positiv og hyggelig opplevelse, men fritidsbåtulykkene viser at det kan være små marginer også på sjøen. De siste 10 årene har i snitt 28 familier mistet én av sine kjære i forbindelse med bruk av fritidsbåt hvert år.

Sjøfartsdirektoratet har en nullvisjon og ønsker at du skal være trygg når du er ute med båt. Derfor har vi laget denne brosjyren for å gi deg noen gode råd. Her finner du også en sjekkliste du kan bruke for å se om du har husket det nødvendige før turen.

Vi ønsker deg en fin og trygg sommer på sjøen. God tur!

Vennlig hilsen Sjøfartsdirektoratet

Besøksadresse: Smedasundet 50A, Haugesund

E-post: post@sdir.no

Telefon: 52 74 50 00

Nettside: www.sdir.no

Facebook og Instagram: [@vissjovett](https://www.facebook.com/vissjovett)

Utgitt av Sjøfartsdirektoratet, 2025



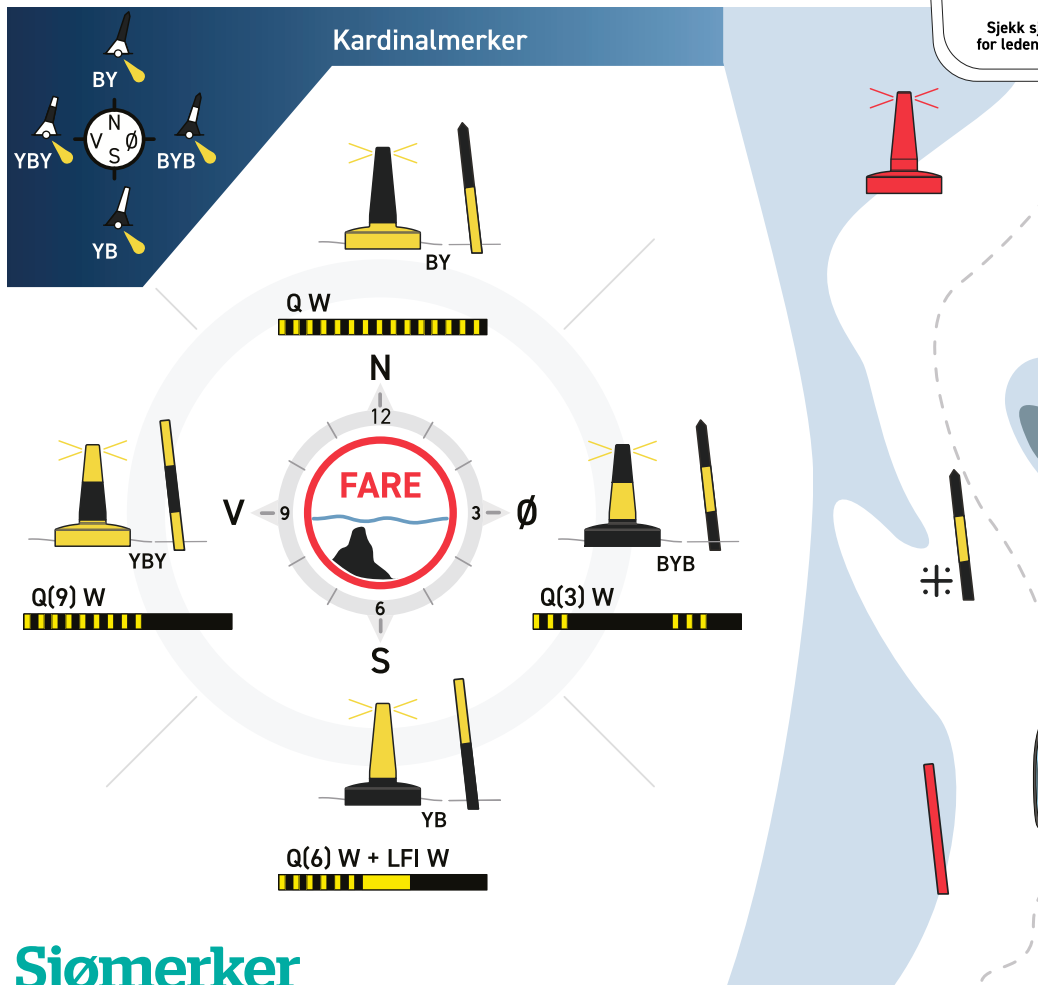
Sjekkliste for en sikker båttur

1.	Det er flyteutstyr til alle om bord i båten, og utstyret er sjekket og vedlikeholdt.	
2.	Jeg vet at vesten må være på når jeg oppholder meg utendørs i båter under 8 meter som er i fart. Hvis vesten har skrittstropp, har jeg også festet denne.	
3.	Jeg har sjekket værmeldingen og forsikret meg om at det er trygt å dra på sjøen.	
4.	Jeg kjenner til promillegrensene på sjøen og fører aldri båt i påvirket tilstand.	
5.	Jeg har en god leder / badestige på båten som jeg kan nå fra vannet, dersom jeg havner i sjøen.	
6.	Jeg har med meg vanntett kommunikasjonsutstyr, slik at jeg kan varsle i nødstilfeller. Telefonen min er ladet, har vanntett etui og er klar til bruk. Jeg har VHF-sertifikat og kan betjene maritim VHF-radio (dersom det finnes VHF om bord).	
7.	Jeg bruker båtens dødmannsknapp (dersom dødmannsknapp er installert).	
8.	Båten har lanterner, og jeg vet at disse skal være tent fra solnedgang til soloppgang eller ved dårlig sikt.	
9.	Jeg vet hvordan jeg skal navigere ved å bruke kartplotter eller papirkart, og har sørget for at kartene er oppdaterte.	
10.	Jeg har med meg nok drivstoff.	
11.	Jeg har med nødvendig utstyr om bord, tilpasset båttype, farvann og turens varighet. Det kan inkludere dregg, drivanker, lenseutstyr, tau, årer, brannslukkingsutstyr, redningsbøye, kniv, førstehjelpsutstyr, fløyte og mer.	
12.	Jeg har båtførerbevis dersom jeg er født i 1980 eller senere og skal føre en fritidsbåt med lengde over 8 meter eller med motor større enn 25 hk.	
13.	Jeg har fritidsskippercertifikat (D5L) om jeg skal føre fritidsbåt mellom 15-24 meter.	
14.	Jeg vet at alle som skal føre fritidsbåt (inkludert vannscooter) som kan oppnå en hastighet på 50 knop eller mer, må ha høyhastighetsbevis.	
15.	Jeg er oppdatert på fartsgrensene langs sjøen. Kystverkets gratis-app BåtFart informerer om fartsgrenser og varsler om du kjører for fort.	
16.	Jeg avpasser farten etter forholdene og tar hensyn til mine omgivelser.	
17.	Jeg kjenner til sjømerkesystemet og vet hva staker og de forskjellige sjømerkene betyr.	
18.	Jeg kjenner til sjøveisreglene, inkludert reglene for hvem som skal vike på sjøen.	
19.	Jeg vet hvordan båten blir påvirket av vekt, og hvordan det er best å bevege seg om bord for at den ikke skal kantre (feks. at bare én person må reise seg om gangen i små båter).	
20.	Båt og motor er godt vedlikeholdt.	
21.	Alle ombord, også barn, vet hvordan de skal varsle i en nødssituasjon.	
22.	Jeg har fortalt noen hvor jeg skal, og hvor lenge jeg blir borte.	

Babord

Kjenner du til sjømerkesystemet?

Sjømerkesystemet viser deg hvor du kan ferdes sikkert på sjøen. Det gjelder å forstå de ulike anvisningene som gis av staker, lykter og andre merkeinnretninger.



Sjømerker

Kystverket sin gratis-app BåtFart gir deg oppdatert informasjon om fartsgrenser og kan varsle deg dersom du kjører for fort. Husk å oppdatere sjøkart.

Ta kontakt med Kystverket dersom du oppdager feil på sjømerkene. Tlf. 22 42 23 31 E-post: navco@kystverket.no

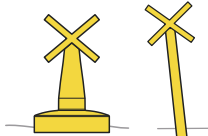
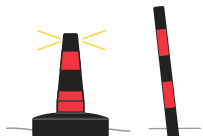


Sjøkartet
s retning

Frittliggende grunner **Spesialmerker**

BRB

Y

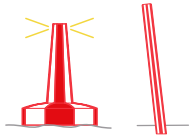


Senterledsmerker **Faste merker**

RW

B

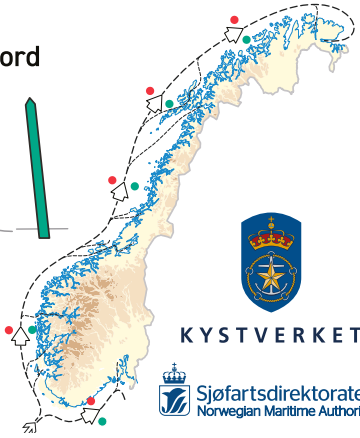
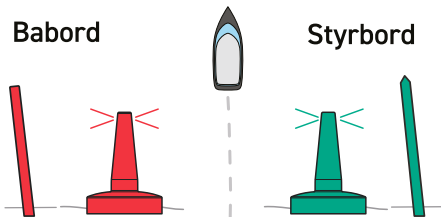
V



Lateralmerker

Babord

Styrbord



KYSTVERKET

Sjøfartsdirektoratet
Norwegian Maritime Authority

Sertifikater

Alle født i 1980 eller senere må ha båtførerbevis for å kunne føre båter som er lengre enn 8 meter eller har motorkraft på 25 hk eller mer. Sjøfartsdirektoratet anbefaler alle å ta båtførerprøven.

Båter som er 15 meter eller lengre krever fritids-skippersertifikat. Båtførere som bruker fritidsbåt eller vannscooter med topphastighet på 50 knop eller mer, må ha høyhastighetsbevis. Det gjelder uavhengig av størrelsen på båten eller vannscooteren.

Skal du føre en fritidsbåt eller en vannscooter i utlandet er det ikke sikkert at dine norske sertifikater er gyldige. Noen land godtar et internasjonalt båtførerbevis (ICC).

Les mer om sertifikatene og hva du trenger her:



Flytevest

I båter under 8 meter må du ha på deg flyteutstyr når du er utendørs og når båten er i fart. Det skal det være vester til alle om bord. Dette gjelder alt fra motorbåt og seilbåt til vannscooter og kano/kajakk.

Det kan være lite tid til å lete frem vesten hvis noe plutselig skjer og du havner i vannet. Vi anbefaler derfor at vesten også er på under fart i båter over 8 meter. Det er båtfører sitt ansvar at personer under 15 år har på seg flyteutstyr.

Har du en oppblåsbar vest, bør du hvert år sjekke den for å se at utløsermekanismen er i orden, og at den ikke har gått ut på dato. Se sdir.no/sjekk-vesten for mer info.

Dødmannsknapp

Hvis du bruker dødmannsknapp / automatisk nødstop, vil båten din stoppe om du faller over bord. Dette kan redde livet ditt i en nødsituasjon. Det at båten stopper hvis du faller i vannet, vil også sørge for at andre personer på sjøen unngår å bli skadet av en førerløs båt.

Promille

I Norge har vi to ulike promillegrenser for deg som skal føre båt. Skal du føre en båt under 15 meter kan du maksimalt ha 0,8 promille. For større båter over 15 meter er promillegrensen 0,2.

Vi fraråder på det sterkeste å føre båt i alkoholpåvirket tilstand, da dette fører til at du blir en dårligere båtfører. Hvert år omkommer flere personer etter å ha kjørt båt i beruset tilstand, gjerne i halvmørke eller mørke og i høy fart.

Varsling

Pass på at du har med deg en form for vanntett kommunikasjonsutstyr, eksempelvis VHF eller en vanntett mobil, slik at du får varslert om hjelp i en nødsituasjon.

En VHF lar deg få direkte kontakt med nærliggende båter og redningstjenesten i en nødsituasjon. For å bruke VHF må du ha VHF-sertifikat.

Mobiltelefoner kan ha varierende dekning og lar deg kun snakke med én person om gangen. Bruk gjerne et vanntett etui til mobiltelefonen om den ikke tåler vann.

Fartsgrenser

Det er ikke så lett å sette opp fartsskilt på sjøen. Likevel finnes det fartsgrenser som må følges når du er ute i fritidsbåt. I Norge kan fartsgrensene på sjøen variere fra kommune til kommune.

Appen BåtFart, laget av Kystverket, gir deg oversikt over fartsgrensene der du er og kan gi deg varsel om du kjører for fort.

Som båtfører har du ansvar for å avpasse farten etter forholdene og trafikken i området. Vis aktsomhet og ta hensyn til kajakk, SUP, småbåter uten motor og myke trafikanter og badende langs land.

Du skal aldri ha høyere fart enn 5 knop hvis du er mindre enn 50 meter fra badebøyer eller folk som bader.

Vær

Været kan fort endre seg på sjøen. Sjekk værmeldingene jevnlig mens du er på tur.



Ta hensyn til natur og miljø

Bruk av motorbåt og andre båter på sjøen er en allemannsrett, men du må vise hensyn og være varsom.

- Kjør miljøvennlig med minst mulig støy og utslipp.
- Ikke oppsøk og forstyrr vilt, hekkende fugl og dyr på beite.
- Ta hensyn til de som utøver friluftsliv på, i og ved sjøen, og respekter andres behov for ro og stillhet.
- Ta med deg søppelet hjem.
- Husk båtreglene! Bål er kun tillatt på godkjente bålplasser og der det åpenbart ikke kan forårsake brann.
- La fiskegarn og fangstredskaper som brukes til fiske, være i fred.
- Du kan dra båten på land i utmark for en kortere periode.
- Spør eier om lov hvis du vil legge båten til privat kai eller brygge.
- Du kan overnatte i båten, også nærmere enn 150 meter fra bebodde hus og hytter, så lenge du viser hensyn til beboerne.

Allemannsretten gjelder også i verneområder, men noen aktiviteter kan være unntatt i verneforskriften for området. Noen steder er det for eksempel forbudt å gå i land mens fuglene hekker. Se hvor og når ferdselsforbudene gjelder, i kart på Miljødirektoratets nettsider og på skilt i verneområdene.



Sjøfartsdirektoratet
Norwegian Maritime Authority

Sjøvettreglene



- Tenk sikkerhet**
Kunnskap og planlegging reduserer risikoen og øker trivselen.
- Ta med nødvendig utstyr**
Utstyret må holdes i orden og være lett tilgjengelig.
- Respekter vær og farvann**
Båten må bare benyttes under egnede forhold.
- Følg sjøveisreglene**
Bestemmelsene om vikeplikt, hastighet og lanterneføring må overholdes.
- Bruk redningsvest eller flyteplagg**
Det er påbudt å ha på seg flyteutstyr om bord i fritidsbåter under 8 meter. Fritidsbåter f.o.m. 8 meter skal ha egnet flyteutstyr til alle om bord.
- Vær uthvilt og edru**
Promillegrensen er 0,8 når du fører fritidsbåt under 15 meter.
- Vis hensyn**
Sikkerhet, miljø og trivsel er et felles ansvar.

Brann/
Fire

110

Politi/
Police

112

Ambulanse/
Medical emergencies

113

Kystradio/
Costal Radio

120



Last ned Sjøvettspillet - gratis!

Last ned Sjøvettspillet gratis på App Store eller Google Play.
Her kan små og store øve på sjøvettregler og navigasjon.